Waterbeheersplan Waterschap Roer en Overmaas 2010 – 2015

Hoofdtekst

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Waterschap Roer en Overmaas op 29 september 2009

Waterschap Roer en Overmaas

Inhoudsopgave

1 Inleiding en verantwoording 1
1.1 Inleiding 1
1.2 Visie 2
1.3 Taakafbakening 3
1.4 Verantwoording 4
2 Plangebied 7
3 Programma´s en beleidstabel 9
3.1 Programma´s 9
3.2 Beleidstabel 11
4 Financieel perspectief 19
4.1 Inleiding 19
4.2. Financiële kaders 19
4.3 Het meerjarenperspectief voor de voorgenomen investeringen 19
4.4 Het meerjarenperspectief voor de exploitatie van de programma's 23
4.5 Gevolgen van het financieel meerjarenperspectief voor de lastenheffing 24
4.6 Financieel perspectief voor na de planperiode 24
4.7 Risicoanalyse 24
5 Europese Kaderrichtlijn Water 27
5.1 Stroomgebiedbeheersplan Maas 2010-2015 27
5.2 Uitwerking voor Waterschap Roer en Overmaas 27
5.3 Maatregelen 29
5.4 Planning en fasering 32
5.5 Monitoring 33
6 Grensoverschrijdende aspecten 35
6.1 Algemeen 35
6.2 Grensoverschrijdende stroomgebieden 35

1 Inleiding en verantwoording

1.1 Inleiding

Het Waterschap Roer en Overmaas is als integraal waterbeheerder in het zuiden van Limburg belast met beheer van het totale watersysteem in het beheersgebied. Dit houdt in de zorg voor zowel de kwaliteit als de kwantiteit van de oppervlaktewateren en de waterkeringen langs de Maas. Het beheer van de zuiveringsinstallaties met de bijbehorende infrastructuur wordt in opdracht van het waterschap uitgevoerd door het Waterschapsbedrijf Limburg via een gemeenschappelijke regeling met het Waterschap Peel en Maasvallei.

Het waterschap heeft als regionaal waterbeheerder een eigen verantwoordelijkheid en een brede kijk op het waterbeheer. Daarbij acht het waterschap zich wel in belangrijke mate gebonden aan het ruimtelijke en waterhuishoudkundige beleid van rijk en provincie. Op basis van landelijke en provinciale beleidsuitgangspunten en na afweging van belangen, is het beleid voor het waterbeheer geformuleerd en geeft het waterschap conform dit beleid uitvoering aan de waterschapstaken.

Het Waterbeheersplan Waterschap Roer en Overmaas 2010 – 2015 is het centrale beleidsplan van het waterschap. Het bevat de beleidsvoornemens voor de periode 2010 – 2015. Daarnaast wordt er een globale doorkijk geboden naar de verdere toekomst.

Het voorliggende plan bestaat uit dit hoofdrapport dat de hoofdlijnen weergeeft met de belangrijkste beleidswijzigingen, voorgenomen maatregelen en de financiële consequenties. De bijlagen bevatten toelichtingen op en uitwerkingen van het hoofdrapport, waaronder beschrijvingen van het te continueren beleid.

De missie van het waterschap luidt:

Veilig, duurzaam, kostenbewust en democratisch aangestuurd functioneel waterbeheer door
proactieve samenwerking, innovatie, klantgerichtheid en goed werkgeverschap

1.2 Visie

In onze directe leefomgeving zal het in de toekomst warmer worden. Daarbij zal gedurende de winter meer neerslag gaan vallen, tijdens de zomermaanden zal het naar verwachting gedurende lagere periodes droog blijven. Echter zowel in de winter als ‘s zomers zullen er zwaardere (onweers-)buien gaan vallen.

Deze klimatologische veranderingen kunnen leiden tot hogere overstromingsrisico´s en wateroverlast, maar bijvoorbeeld ook een slechtere waterkwaliteit en watertekorten voor de natuur en landbouw. Tenminste, als niets gedaan wordt. De klimaatverandering dwingt tot het nemen van maatregelen!

Het watersysteem moet op de toekomst worden voorbereid. In het Nationaal Bestuursakkoord Water is afgesproken dat het watersysteem in 2015 op orde moet zijn. Daarvoor moet het waterschap nog aanzienlijke inspanningen leveren. Voor een belangrijk deel gebeurt dit in de planperiode van dit beheersplan.
Bij de waterkeringszorg staat veiligheid voorop. De waterkeringen langs de Maas blijven daarvoor op de afgesproken hoogte en sterkte. Tevens zorgt het waterschap voor een goede bescherming van de bebouwde omgeving tegen wateroverlast. Een omvangrijke stedelijke wateropgave maakt hier deel vanuit.

Water is ook een belangrijke drager van het landschap en het ecologisch functioneren. Het waterschap realiseert zich ook ten volle dat een gezond ecosysteem een absolute randvoorwaarde is voor de leefbaarheid maar ook het economisch belangrijke recreatie en toerisme. Met onder andere een verdere verbetering van de waterkwaliteit (zuiveren) en een natuurlijke inrichting van beken wordt getracht om de doelstellingen vanuit de Kaderrichtlijn Water zoveel mogelijk te realiseren.

In dit beheersplan heeft het waterschap het beleid voor de komende jaren op hoofdlijnen vastgelegd. Dit is deels een voortzetting van de bestaande aanpak, maar het bevat ook schetsen van de toekomst en de veranderingen die nodig zijn om daarop in te spelen. Tevens is aangegeven wat hiervoor gedaan gaat worden. De uitvoering van deze taken is hiervoor verdeeld in vijf operationele programma’s: Plannen, Watersysteem, Veiligheid, Zuiveren en Instrumenten.

Waterbeheer is een zaak van de lange termijn. Ook over pakweg 50 jaar moet het watersysteem optimaal functioneren. Duurzaamheid staat daarom ook hoog in het vaandel. Duurzaam betekent dat het beheersgebied mooi, veilig en vitaal moet worden en blijven en dat wordt gestreefd naar een organisatie die duurzaam en maatschappelijke verantwoord functioneert.

Het Waterschap Roer en Overmaas is een bijzonder waterschap met twee unieke kenmerken: het waterschap wordt voor 90 % omgeven door het buitenland en Zuid-Limburg heeft hellingen. Het internationale karakter uit zich in een groot aantal contacten met Duitse, Vlaamse en Waalse partners. Er wordt intensief samengewerkt en gezamenlijk projecten uitgevoerd.
Het reliëf zorgt ervoor dat overtollig water gaat stromen. In het buitengebied ontstaat oppervlakkige afstroming van akkers en landerijen, waardoor bodemerosie kan optreden en op lager gelegen plekken water- en modderoverlast. In de bebouwde omgeving is de aanwezigheid van hellingen een complicerende factor bij het realiseren van berging in het systeem van waterafvoer.

De samenhang van water met andere maatschappelijke aspecten zoals wonen, werken, landbouw, natuur en recreëren is groot. Feitelijk is het waterbeheer onlosmakelijk verbonden met het algemeen functioneren van de maatschappij. Het belang van water neemt in de toekomst verder toe. Dat vraagt om een organisatie die dit belang ten volle kan behartigen en dat verklaart ook de vooraanstaande rol en positie die het waterschap wil innemen. Het waterschap als dé waterautoriteit.

De integratie van de taakuitoefening uit zich op verschillende manieren.
Er is op tal van terreinen samenwerking met andere overheden en maatschappelijke partners.
Voortkomend uit al jarenlange praktijk, maar wel met een nieuwe impuls vanuit rijk en provincie (Wet Inrichting Landelijk Gebied, provinciaal Meerjarenprogramma Plattelandsontwikkeling 2007 – 2013), neemt het waterschap deel aan het 'gebiedsgericht werken'. In integrale projecten en de inrichting van gebieden worden diverse doelen gecombineerd en door samenwerkende partners tot uitvoering gebracht.
Bijzonder is de samenwerking in de waterketen tussen Waterleidingmaatschappij Limburg (WML), gemeenten en waterschap / Waterschapsbedrijf Limburg, waarbij uitvoering wordt gegeven aan het Bestuursakkoord Waterketen 2007.

Veel externe contacten verlopen via het spoor van de ruimtelijke ordening en de verschillende initiatieven en bouwplannen die hieruit voortkomen. Vanuit het uitgangspunt 'Water als ordenend principe' is het waterschap een gebiedsregisseur. Het waterschap stelt voorwaarden maar wil ook proactief zijn; in de eerste stadia van planvorming meedenken over de kansen die initiatieven bieden. Dat past ook naadloos in de ambitie om met de nieuwe wet op de ruimtelijke ordening het belang van de watertoets te versterken en de inbreng van de waterbeheerder al bij de initiatief fase van ruimtelijke plannen te verzekeren in de vorm van kaderstelling en invloedsuitoefening vooraf.
Dat geldt ook voor initiatieven die de waterschapsbelangen rechtstreeks raken en waarvoor een vergunning vereist is. Hoewel het veilig functioneren van het watersysteem en het voldoen aan de functies van de wateren voorop staan en ook voorwaarden kunnen stellen aan vergunningen, wordt immer beoordeeld of initiatieven wel kunnen ingepast of zelfs een meerwaarde kunnen bieden. Het waterschap neemt echter ook de naleving van vergunningen en andere regels serieus en treedt dus ook waar nodig handhavend op.

De opdracht om te komen tot het watersysteem van de toekomst zal nog grote inspanningen vergen. Toch is dat de hoofdtaak en de hoofdzaak. Het is uitdrukkelijk beoogd om de werken uit te voeren tegen de maatschappelijk laagste kosten. Daarbij is in dit plan uitgegaan van een kosten- en uitgavenpatroon plus een realistisch investeringsniveau, gebaseerd op het financieel meerjarenprogramma 2009 – 2013. Echter als de taakuitoefening dat noodzakelijk maakt, dan worden op termijn een grotere financiële inspanning en lastenverhoging niet uitgesloten.

1.3 Taakafbakening

Sinds 1 januari 2004 is Waterschap Roer en Overmaas een integraal waterschap met de zorg voor het watersysteem zowel voor de waterkwaliteit als de waterkwantiteit. Het waterkwantiteitsbeheer omvat het bieden van bescherming aan inwoners, bebouwing, landerijen en infrastructuur tegen wateroverlast. Het bieden van veiligheid is ook expliciet de basis van de waterkeringszorg. Door de instandhouding van waterkeringen is de bescherming van het grootste deel van de bebouwde omgeving op de dalbodem van het Maasdal tot op zekere hoogte gegarandeerd.

Het waterschap behartigt eveneens het belang van de waterkwaliteit als onderdeel van een goed functionerend, veerkrachtig watersysteem. Het watersysteem moet voldoen aan een

bepaalde (ecologische) toestand, mede uit oogpunt van duurzaamheid. Het watersysteem vervult ook een dienende rol.

Het waterschap is beheerder van alle oppervlaktewateren. Dit betekent echter niet dat ook het daadwerkelijke onderhoud en de inrichting van alle oppervlaktewateren tot de taak van het waterschap gerekend dienen te worden. Dit geldt slechts voor die oppervlaktewateren die een meer dan plaatselijk belang hebben. Van meer dan plaatselijk belang is sprake als voor het veiligstellen van de functie(s) van het oppervlaktewater uitgebreide waterschapszorg nodig is. Dit is vooral het geval als de functie door strijdigheid van belangen in het geding komt. Deze oppervlaktewateren worden als primaire wateren in de legger opgenomen.

Het waterschap heeft vanuit het waterkwaliteitsbeheer ook een taak in (onderdelen van) de waterketen en in het bijzonder in het transporteren en het zuiveren van afvalwater. Het Waterschapsbedrijf Limburg voert deze taak uit.

Oppervlaktewater is een drager voor de landbouw, de natuur, de cultuurhistorie, de recreatie en nog veel andere belangen. Omdat het waterschap als democratische overheid functioneert binnen het maatschappelijke krachtenveld, is het gevoerde beleid een resultante van een brede belangenafweging met een zo groot mogelijk maatschappelijk draagvlak. Zowel bij de beleidsvorming als bij de uitvoering zoekt het waterschap zijn partners bij de provincie, de gemeenten, landinrichtingscommissies, landbouworganisaties en natuur- en milieuorganisaties. Voor een deel is ook sprake van mede–waterbeheerders (Rijkswaterstaat, gemeenten die Gemeentelijke waterplannen opstellen). Bij de taakuitoefening wordt samengewerkt in bestuurlijke verbanden en worden meerdere initiatieven gecombineerd. Deze samenwerking gebeurt vooral via het gebiedsgericht werken.

1.4 Verantwoording

Het Waterbeheersplan (WBP) is als juridische planvorm geregeld in de nieuwe Waterwet, die per 22 december 2009 in werking treedt, en wordt verder uitgewerkt in de Waterverordening Limburg van de Provincie Limburg. Formeel vloeien uit dit plan voor derden geen rechten of plichten voort. Het plan is richtinggevend voor het te voeren beleid en beheer. Alleen op grond van zwaarwegende argumenten mag het waterschap van dit plan afwijken.

Het bestaande beleid, zoals dat is geformuleerd in voorgaande WBP's en beleidsnota's wordt in dit WBP voortgezet. Het voorliggende WBP is echter meer dan een alleen een geactualiseerd beleidsplan. De uitgangspunten van het Nederlandse waterbeleid zijn de afgelopen jaren ingrijpend veranderd. Dit WBP volgt de nieuwe beleidscyclus voor het waterbeheer, zoals deze ook is opgenomen voor de uitvoering van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Waterbeleid in de 21^{e} eeuw (WB21) / Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). Het beheersplan heeft dezelfde werkingsperiode als de uitwerking van het provinciale waterbeleid van het Provinciale Waterplan Limburg (PWL) en het Stroomgebiedsbeheersplan voor de Maas. Deze plannen zijn gelijktijdig opgesteld waarbij een zo goed mogelijke afstemming heeft plaatsgevonden.

In dit WBP is het nieuwe beleid opgenomen dat is voortgekomen uit de KRW en het NBW. Dit nieuwe beleid wordt in de komende planperiode en de eerstvolgende decennia leidend voor de taakuitoefening van het waterschap. Deze gevolgen zijn expliciet gemaakt in een apart hoofdstuk waarin de taakopdracht is samengebracht die voortkomt uit de KRW. Tevens is een stap gezet in het beter toetsbaar maken van de uitvoering van de beleidsvoornemens.

Voor een adequate verantwoording staan nu centraal: "Wat we willen bereiken"; "Hoe we dat willen bereiken" en "Wat het mag kosten".

Over de voortgang van de uitvoering van het beleid wordt via de jaarrekening ook gerapporteerd aan de Provincie Limburg. Daarnaast wordt in het verlengde van de Overeenkomst over de uitvoering van het provinciaal Meerjarenprogramma Plattelandsontwikkeling 2007-2013 gerapporteerd over de voortgang van de aan het waterschap gerelateerde aspecten.

Het WBP is een plan op hoofdlijnen die behandeld worden in de verschillende programma's. Vanuit dit algemene abstractieniveau en het bindende element van de onderscheiden programma's vormen deze programma´s het leidend instrument in de bedrijfsvoeringscyclus van het waterschap. De onderscheiden programma´s vormen in de uitvoerende zin de basis voor het meer concrete meerjaren investeringsprogramma en het jaarlijkse uitvoeringsprogramma. In financiële zin krijgt het WBP zijn doorvertaling in de jaarlijkse begrotingen.
De toetsing of het beleid volgens planning wordt uitgevoerd vindt plaats in een jaarlijkse rapportage op basis van dezelfde programma´s. Via beleidsplannen en –nota's kan het algemeen bestuur zo nodig onderdelen van het beleid uitwerken en/of bijstellen.

2 Plangebied

Het beheersgebied van Waterschap Roer en Overmaas omvat het meest zuidelijk deel van Limburg. Het gebied wordt begrensd door de Maas in het westen, de gemeente Roermond in het noorden, Duitsland in het oosten en België in het zuiden en maakt deel uit van het stroomgebied van de Maas. (Zie Kaart 1: Plangebied).
Het gebied kent een groot aandeel stedelijke bebouwing en wordt gekenmerkt door, voor Nederlandse begrippen, grote hoogteverschillen en unieke landschapstypen.
In Bijlage D wordt een uitgebreide omschrijving gegeven van het beheersgebied.

Kerncijfers per 1 januari 2008:

Aantal gemeenten	23
Oppervlakte beheersgebied	95.000 hectares
Lengte werkgebied	60 kilometer
Hoogteverschil noord - zuid	16,0 meter $^{+}$NAP - 323 meter $^{+}$NAP
Aantal kilometers grens	± 264 kilometer
Aantal inwoners	750.000
Aantal beken in onderhoud	1305
Totale lengte beken	933 kilometer
Aantal plassen	228
Aantal regenwaterbuffers	288
Totale lengte kades	78 kilometer
Rioolwaterzuiveringsinstallaties	12 installaties met een gezamenlijke capaciteit van 106 miljoen m³/j

3 Programma´s en beleidstabel

3.1 Programma´s

De taken en werkzaamheden van het waterschap zijn uitgewerkt conform de programma´s uit het meerjarenperspectief. Het programma Watersysteem is verder onderverdeeld naar de negen belangrijkste hoofdthema's.

Programma 1 Plannen
Het programma Plannen is gericht op het opstellen van eigen plannen, plannen van andere partijen met een raakvlak met waterbeheer en overige beleidsaspecten. Ook studie en onderzoek voor het formuleren van nieuw beleid maken hier deel van uit. Het belangrijkste beleidsplan is dit waterbeheersplan met zijn nieuwe beleidsaspecten vanuit de KRW, WB21 / NBW, GGOR en stedelijk waterbeheer. Maar ook hiervan afgeleide werkprocessen en beleidsplannen, zoals plannen van derden, gebiedsgericht werken, landinrichting, watertoets en wateradvies, het beheersplan waterkeringen en het calamiteitenplan, het grondbeleid, recreatief medegebruik, cultuurhistorische waarden, visserij en jacht, enz. worden tot het programma Plannen gerekend.

Programma 2 Watersysteem
Het programma Watersysteem omvat het realiseren en onderhouden van waterhuishoudkundige werken van het watersysteem. Het omvat zowel de inrichting van stromende en stilstaande wateren in het landelijk gebied als in de bebouwde omgeving. Ook beekherstel en maatregelen ten behoeve van de verbetering van vismigratie alsmede duurzaam stedelijk waterbeheer, waterbodemsanering (baggeren), aanpak diffuse bronnen van watervervuiling en andere (fysieke) maatregelen voor de verbetering van de waterkwaliteit worden hiertoe gerekend. Verder behoren de inrichting van het watersysteem op basis van de nieuwe normering, voorkomen van wateroverlast, de aanleg regenwaterbuffers en retentie, de aanpak van bodemerosie en oppervlakkige afstroming in hellend gebied, het GGOR en het peilbeheer tot dit programma. Hoewel de waterkeringen formeel ook tot het programma watersysteem behoren zijn deze in een apart programma Veiligheid opgenomen.

Programma 3 Veiligheid
Het programma Veiligheid omvat de waterkeringszorg; de aanleg en het onderhoud van de waterkeringen plus de hoogwateractiviteiten (o.a. dijkbewaking). Onder deze noemer zijn ook de maatregelen opgenomen uit het Beheersplan Waterkeringen.

Programma 4 Zuiveren
Het programma Zuiveren omvat de waterketen ofwel het zuiveringsbeheer. Het beheer en onderhoud van zuiveringstechnische werken (rioolwaterzuiveringsinstallaties) plus de slibverwerking, het rioleringsbeleid en het rioolwatertransportsysteem maken deel uit van dit programma. Ook de samenwerking in de waterketen behoort eveneens tot dit programma.

Programma 5 Instrumenten
Het Programma Instrumenten omvat een reeks van (beheers)instrumenten die het waterschap tot zijn beschikking heeft om de taakuitoefening op een adequate manier uit te kunnen voeren. Hieronder vallen de Keur, de legger, het beheer en de vergunningverlening, de handhaving en taken in het kader van het grondwaterbeheer. Daarnaast vallen enkele financiële regelingen die heeft het waterschap beschikking staan (subsidies voor afkoppelen en groene berging, regeling permanent grasland) onder dit programma. Ook de monitoring van het watersysteem wordt tot dit programma gerekend.

Programma 6 Bestuur, externe communicatie en belastingen
Dit programma heeft betrekking op het bestuur, de externe communicatie en de belastingheffing. Ook omvat dit programma de financiële consequenties voor de komende planperiode, Dit programma is nader uitgewerkt.

Programma 7 Bedrijfsvoering
Het programma Bedrijfsvoering bevat alle activiteiten die erop gericht zijn om de organisatie te ondersteunen bij het realiseren van de doelstellingen van het waterschap. Dit omvat de producten uit de planning en controlcyclus. Tevens omvat dit programma de huisvesting, automatisering, juridische, personele en facilitaire zaken.

3.2 Beleidstabel

In de onderstaande tabel zijn per programma de belangrijkste nieuwe beleidsaspecten en uit te voeren werkzaamheden kernachtig weergegeven. Het overzicht met alle voorgenomen maatregelen is in bijlage A uitgewerkt.

Programma 1 Plannen	
1.1	**Beleidsaspect / activiteit**: Grondbeleid
	Uitvoeringstermijn: 2010 – 2011
	Omschrijving: Er wordt een nieuwe nota Grondbeleid opgesteld waarin alle relevante aspecten van eigendomsverwerving van gronden en alternatieven hiervoor ter bescherming van de waterhuishoudkundige belangen worden beschreven en in een onderlinge afweging worden geplaatst.
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Voor de verwerving van gronden wordt een apart krediet beschikbaar gesteld dat flexibel kan worden ingezet. De (financiële) administratie van eigendommen en kwalitatieve verplichtingen wordt inzichtelijker en overzichtelijker gemaakt.
1.2	**Beleidsaspect / activiteit**: Waterbeleid en ruimtelijke ordening - watertoets
	Uitvoeringstermijn: 2010 – 2011
	Omschrijving: Met de komst van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening en de eisen die NEN-ISO certificering stelt aan het proces watertoets, is een verdere optimalisering van de interne en externe processen nodig. Er zal specifiek aandacht worden besteed aan het adviseren bij structuurvisies, het reserveren van ruimte voor water bij stedenbouwkundige ontwikkelingen en aan grensoverschrijdende ontwikkelingen.
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Er dienen investeringen te worden gedaan in automatisering en opleiding om de digitale ruimtelijke plannen goed te kunnen verwerken en het serviceniveau van het waterschap te waarborgen.
1.3	**Beleidsaspect / activiteit:**: Notitie Waterbeleid en cultuurhistorische waarden
	Uitvoeringstermijn: 2010-2011
	Omschrijving: Er wordt een beleidsnotitie opgesteld die de relaties beschrijft tussen de watergebonden cultuurhistorische waarden en het te voeren waterbeheer. Het betreft hier vooral watermolens met de bijbehorende waterwerken en vijvers bij kastelen, landhuizen en dergelijke.
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: In de notitie kunnen beleidsuitgangspunten worden opgenomen die leiden tot een andere aanpak van deze oppervlaktewateren, bijvoorbeeld voor vergunningverlening en onderhoud.

Programma 2 Watersysteem	
2.1	**Beleidsaspect / activiteit**: Maatregelen om aan de WB21-normering te voldoen
	Uitvoeringstermijn: 2010-2018
	Omschrijving: Om overal aan de gewenste normering voor wateroverlast te kunnen voldoen zijn op een aantal locaties maatregelen nodig. Het betreft vooral het vergroten van regenwaterbuffers. Daarnaast zijn op enkele locaties plaatselijke waterkerende voorzieningen nodig en voor enkele knelpunten wordt nog nader onderzoek verricht.
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Wanneer alle maatregelen zijn gerealiseerd wordt in 2018 overal aan het vereiste beschermingsniveau voldaan.
2.2	**Beleidsaspect / activiteit**: Implementatie Europese Kaderrichtlijn Water
	Uitvoeringstermijn: 2010-2015
	Omschrijving: Om de KRW, inclusief Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (Natura 2000), te implementeren worden activiteiten uitgevoerd op het gebied van inrichtingsmaatregelen, aanvullend zuiveren van afvalwater, aanvullende monitoring en specifiek onderzoek en nationaal en internationaal overleg.
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: De uitvoering van de taken is grotendeels een voortzetting van het bestaande beleid. Daarbij wordt voor een aantal maatregelen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot fasering tot de volgende planperioden.
2.3	**Beleidsaspect / activiteit**: Onderzoeksbehoefte in relatie tot wateroverlast en bodemerosie
	Uitvoeringstermijn: 2010-2015
	Omschrijving: Om beter inzicht in de hydrologische processen te krijgen die leiden tot wateroverlast is er behoefte aan een aantal onderzoeken: • Kennis van waterstromen in stedelijk gebied bij extreme gebeurtenissen • Verbetering van de kennis van maaiveldhoogten, met name in stedelijk gebied • Monitoring van extreme neerslaggebeurtenissen • In beeld brengen van inundatierisico´s bij regenwaterbuffers en kleine beken in het Heuvelland
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Voor de uitvoering van deze onderzoeken is naar verwachting versterking nodig van de hydrologische personele capaciteit bij het waterschap
2.4	**Beleidsaspect / activiteit:** Periodieke toetsing van het watersysteem
	Uitvoeringstermijn: 2012
	Omschrijving: In het NBW-Actueel is aangegeven dat in 2012 het watersysteem opnieuw getoetst wordt aan de wateroverlastnormering mits nieuwe inzichten in de klimaatsverandering hebben geleid tot een aanpassing van de huidige klimaatscenario´s
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Nieuwe klimaatscenario´s kunnen leiden tot aanvullende maatregelen om aan de WB21-normering te blijven voldoen.
2.5	**Beleidsaspect / activiteit:** Uitvoeren van GGOR-maatregelen
	Uitvoeringstermijn: 2010-2015
	Omschrijving: Om het in dit plan opgenomen GGOR te kunnen bereiken zijn met name rondom een aantal Natura2000- en TOP-gebieden maatregelen nodig. Het betreft vooral vernattingsmaatregelen, vaak in combinatie met inrichtingsmaatregelen. Een deel van de maatregelen wordt mogelijk na 2015 gerealiseerd.

	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Met het realiseren van de maatregelen zal voor de belangrijkste verdroogde natuurgebieden de verdroging helemaal of voor een groot deel worden opgelost. Voor het realiseren van de maatregelen dienen middelen te worden vrijgemaakt.
2.6	**Beleidsaspect / activiteit:** Onderzoeksbehoefte in relatie tot het GGOR
	Uitvoeringstermijn: 2010-1015
	Omschrijving: Bij het opstellen van het GGOR zijn enkel leemten in kennis geconstateerd. Daarom dienen de volgende onderzoeksacties te worden uitgevoerd: • In beeld brengen van de actuele grondwaterstanden (AGOR) • Kennisontwikkeling waterkwaliteit in relatie tot natuurgebieden (o.a. nitraatproblematiek) • Ontwikkelen van een vlakdekkend grond- en oppervlaktewatermodel (zoals Ibrahym) voor het Heuvelland
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Duidelijk en betrouwbaar beeld van de grondwaterstanden en meer kennis van het watersysteem. Voor de uitvoering van deze onderzoeken is naar verwachting versterking nodig van de hydrologische personele capaciteit bij het waterschap en dienen middelen te worden vrijgemaakt.
2.7	**Beleidsaspect / activiteit:** Opstellen grondgebruiksmogelijkhedenkaart
	Uitvoeringstermijn: 2012
	Omschrijving: Een kaart waar op basis van de voorkomende grondwaterstanden wordt aangegeven voor welke grondgebruiksvormen (grasland, akkerbouw, tuinbouw) de grond geschikt is. Hierop zal dan ook het peilbeheer worden afgestemd.
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Met deze kaart wordt duidelijkheid geboden aan de grondgebruikers over de gebruiksmogelijkheden en de risico´s die zij lopen wanneer voor hydrologisch kritischer gewassen wordt gekozen.
2.8	**Beleidsaspect / activiteit:** sanering waterbodems in bebouwde omgeving.
	Uitvoeringstermijn: start 2012
	Omschrijving: Op landelijk niveau (Unie van Waterschappen en Vereniging Nederlandse gemeenten) zijn afspraken gemaakt om een stevige impuls te geven aan het saneren en opschonen van stilstaande wateren in de bebouwde omgeving. Dit is een omvangrijke operatie waar geoordeeld is dat de gemeenten hier zelfstandig onvoldoende mogelijkheden voor hebben. Dit project dient nog te worden uitgesplitst in sanering van waterbodems daar waar een (chemische) vervuilingsproblematiek aan de orde is (klasse 3 en 4 specie) en daar waar meer sprake is van achterstallig onderhoud (klasse 1 en 2 specie).
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Volgens de huidige inzichten zijn hier budgetten mee gemoeid voor de planperiode van in totaal € 16 miljoen, waarvan € 1 miljoen voor de sanering van (chemisch) vervuilde waterbodems. Voor investeringen voor waterbodemsanering wordt uitgegaan van 90% bijdrage van het Rijk en 10% voor WRO. Vooralsnog is voor de planperiode uitgegaan uit gegaan van totaalkosten € 3 miljoen waarvan € 2 miljoen voor het waterschap. Deze kosten mogen echter niet worden aangemerkt als investering maar dienen in de exploitatie te worden verantwoord. In het nu voorliggende financieel meerjarenperspectief voor de exploitatie zijn deze € 2 miljoen ofwel 2012-2015 € 0,5 miljoen/jaar niet meegenomen. Over de uitvoering van dit beleidsvoornemen dient in de planperiode nog besluitvorming plaats te vinden, waarbij ook de financiering (herschikking van budgetten of verhogen lastenheffing) nog te worden geregeld.

Programma 3 Veiligheid	
3.1	**Beleidsaspect / activiteit:** Taakuitoefening Veiligheid – waterkeringszorg
	Uitvoeringstermijn: 2010 – 2015
	Omschrijving: Voor de taakuitoefening van het programma Veiligheid en daarmee voor de waterkeringszorg is in november 2008 het Beheersplan Waterkeringen 2009 – 2012 vastgesteld. In dit plan wordt voor het gehele taakveld op hoofdlijnen beschreven hoe het waterschap deze taak uitvoert. Veel van de hierbij betrokken beleidsaspecten zijn of worden uitgewerkt in aparte notities.
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: De taakuitoefening voor het programma Veiligheid krijgt een beter geïntegreerde aanpak binnen de dienst op het niveau van programmamanagement. De belangrijkste kosten voor het waterschap zijn voorzien voor de uitvoering van de vijfjaarlijkse Veiligheidstoetsing. De toetsing is financieel-administratief als primair beheerproduct ondergebracht in het beleidsproduct ‘Beheersinstrumenten waterkeringen’ van het programma 5 Instrumenten.

Programma 4 Zuiveren	
4.1	**Beleidsaspect / activiteit:** Bestuursakkoord Waterketen
	Uitvoeringstermijn: 2007- 2011
	Omschrijving: Het Bestuursakkoord Waterketen is in 2007 opgesteld en ondertekend door diverse koepelorganisaties waaronder de Unie van Waterschappen en de Vereniging Nederlandse Gemeenten. Doel van het akkoord is een extra impuls te geven aan de ontwikkeling van een meer doelmatige en transparante waterketen, met behoud en versterking van de goede prestaties op het gebied van volksgezondheid, milieu en leveringszekerheid.
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Meewerken aan benchmarking en het inzichtelijk maken van het transparant maken van kosten die gemoeid zijn met riolerings- en zuiveringsbeheer
4.2	**Beleidsaspect / activiteit:** Samenwerken in de waterketen
	Uitvoeringstermijn: 2008 -
	Omschrijving: Met alle gemeenten in het beheersgebied vindt samenwerking plaats op het gebied van optimalisatie in de afvalwaterketen (OAS-studies). Deze studies hebben tot doel om gezamenlijk met de partners in de waterketen (WRO, WBL en gemeenten) tegen laagst maatschappelijke kosten te voldoen aan (toekomstige) wet- en regelgeving
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Efficiëntere werking van de RWZI en daarmee lagere kosten voor de burger
4.3	**Beleidsaspect / activiteit:** Rioleringsbeleid en riooltransportsysteem
	Uitvoeringstermijn: 2008 - 2011
	Omschrijving: Het waterschap voldoet momenteel voor 95% aan de afnameverplichting van afvalwater. Naar verwachting wordt in 2014 voor 100% voldaan aan de afnameverplichting
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Enkele transportleidingen (Airport Maastricht Aachen / Westelijke mijnstreek) worden in de planperiode aangelegd.
4.4	**Beleidsaspect / activiteit:** Europese Kaderrichtlijn Water
	Uitvoeringstermijn: 2009 – 2015 – 2021
	Omschrijving: Zuiveren van afvalwater
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: De kwaliteit van te lozen effluent van RWZI´s zal in de planperiode afgestemd worden op de ecologische doelstellingen van het ontvangende oppervlaktewater. Dit zal gevolgen hebben voor een aantal RWZI´s in het beheersgebied. De RWZI's van Heerlen en Simpelveld staan op de nominatie om te worden opgeheven. Als de RWZI van Simpelveld wordt aangesloten op de RWZI van Wijlre, dan zal een belangrijk deel van de benodigde renovatiewerkzaamheden en KRW maatregelen bij de RWZI in Wijlre in de planperiode plaatsvinden. In de RWZI's Kaffeberg (Kerkrade) en Rimburg (Landgraaf) zullen nitraat en fosfaat verwijdering worden toegepast (KRW – maatregel). Verder onderzoek zal uitwijzen of en welke RWZI´s gerenoveerd cq uitgebreid dienen te worden in de periode 2015 – 2027

Programma 5 Instrumenten	
5.1	**Beleidsaspect / activiteit:** Keur en legger
	Uitvoeringstermijn: 2010 – 2011
	Omschrijving: Als gevolg van het in werking treden van de nieuwe Waterwet worden ook de keur en de legger herzien en aangepast. Tevens worden enkele nieuwe aspecten aan de keur en de legger toegevoegd zoals de reservering van ruimte voor herinrichting van beken in een keurzone (vgl. beschermingszone), secundair wateren en de inpassing van lijnvormige elementen (groenstroken / graften).
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: De keur wordt hiermee meer toekomst gericht, waarbij zones ten behoeve van toekomstige herinrichting en de instandhouding van lijnvormige elementen beter worden veiliggesteld en er voor handhandhaving hieromtrent meer onderbouwing beschikbaar is. De al bestaande legger (op grond van de waterschapswet) wordt gedurende de komende drie jaar uitgebreid om te voldoen aan de vereisten van artikel 5.1 van de Waterwet.
5.2	**Beleidsaspect / activiteit:** Waterwet
	Uitvoeringstermijn: 2008 - 2010
	Omschrijving: Per 22 december 2009 gaan acht afzonderlijke wetten die betrekking hebben op het waterbeheer opgegaan in één algemene Waterwet.
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Waterwet moet de regelgeving van het waterschap worden aangepast. Tevens moet het proces vergunningverlening worden ingericht op de hiermee geïntroduceerde watervergunning.
5.3	**Beleidsaspect / activiteit:** Vergunningverlening
	Uitvoeringstermijn: 2010 – 2015
	Omschrijving: De verlening van vergunningen voor initiatieven van derden krachtens de keur, de Waterwet en diverse andere wetten en regelgeving (kwaliteit en kwantiteit) zal actueel worden gehouden en aangepast aan wijzigingen van wet- en regelgeving. Een belangrijk instrument hierbij zijn de Beleidsregels Vergunningverlening
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Het proces Vergunningverlening vraagt permanente actualisering van de kennis van regelgeving en goede interne communicatie en externe contacten met initiatiefnemers waardoor de vergunningaanvragen zo adequaat mogelijk kunnen worden behandeld.
5.4	**Beleidsaspect / activiteit:** Financiële regeling Stimuleren toepassing niet-kerende grondbewerking
	Uitvoeringstermijn: 2010-2012
	Omschrijving: Met de landbouw is afgesproken dat zij een substantiële bijdrage leveren aan de vermindering van bodemerosie en wateroverlast door grootschalig niet-kerende grondbewerking toe te passen. Vanaf 2013 wordt dit in principe verplicht. Tot en met 2012 is onder de provinciale subsidieverordening Plattelandsontwikkeling een stimuleringsregeling van kracht waarbij landbouwers financieel gesteund worden bij de omschakeling naar het toepassen van niet-kerende grondbewerking.
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Door de grootschalige toepassing van niet-kerende grondbewerking hoeven regenwaterbuffers minder vergroot te worden om aan de normering voor wateroverlast te voldoen. In een aantal gevallen wordt het beschermingsniveau hoger en dus het risico op wateroverlast kleiner. Er is voor deze stimuleringsregeling voor 2010 – 2012 jaarlijks € 500.000 vrijgemaakt in de exploitatie.

5.5	**Beleidsaspect / activiteit:** Financiële regeling Afkoppelsubsidie
	Uitvoeringstermijn: 2009 – 2013
	Omschrijving: Door verhard oppervlak van het (gemengde) rioolsysteem af te koppelen, wordt het zuiveringsrendement van de rwzi´s verbeterd. Tevens hoeft hierdoor minder geïnvesteerd te worden in grotere bergingscapaciteit van het rioolstelsel. Ook zal het rioolstelsel minder vaak overstorten op het oppervlaktewater waardoor de kwaliteit van het oppervlaktewater verbetert.
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Om het afkoppelen door gemeenten, particulieren en bedrijven te stimuleren is een subsidieregeling ontwikkeld. Hiervoor is in de exploitatie bijna 1,7 miljoen beschikbaar.
5.6	**Beleidsaspect / activiteit:** Financiële regeling Bijdragen overstortproblematiek kwetsbare of zeer kwetsbare oppervlaktewateren
	Uitvoeringstermijn: 2010 – 2015
	Omschrijving: Door het verkleinen van het aantal malen dat riooloverstorten functioneren, wordt de kwaliteit van het oppervlaktewater sterk verbeterd. Het hoogste rendement wordt behaalt bij kwetsbare of zeer kwetsbare beken met een specifiek ecologische functie. Overstorten op KRW waterlichamen worden bij voorrang aangepakt. Dit streven komt voort uit landelijke afspraken tussen Unie van Waterschappen en Vereniging Nederlandse Gemeenten.
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Om de inspanningen van de gemeenten voor het verkleinen van de overstortfrequentie te stimuleren is een bijdrageregeling in voorbereiding waarbij voor de planperiode een totaalbedrag wordt overwogen van € 6 miljoen (WRO € 3 miljoen, Provincie Limburg € 3 miljoen). Dit bedrag ad € 0,5 miljoen/jaar is nog niet in het meerjarenperspectief van de exploitatie opgenomen. Besluitvorming dient hier nog over plaats te vinden. Hierbij wordt overwogen om deze regeling te combineren met de financiële regeling Afkoppelsubsidie. Bij deze besluitvorming dient ook de financiering (herschikking van budgetten of verhogen lastenheffing) nog te worden geregeld.
5.7	**Beleidsaspect / activiteit: monitoring, onderzoek en rapportage**
	Uitvoeringstermijn: 2010 – 2015
	Omschrijving: Onderzoeken, analyseren en evalueren van projecten en maatregelen. Tevens vullen van leemten in kennis over het watersysteem met het oog op de meest (kosten-) effectieve wijze van waterbeheer en te nemen uitvoeringsmaatregelen.
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Verdere optimalisatie van de monitoringsactiviteiten en het uitvoeren van (verkennende en aanvullende) onderzoeken op het gebied van waterkwantiteit en waterkwaliteit.

Programma 7 Bedrijfsvoering	
7.2	**Beleidsaspect / activiteit:** Duurzaam functioneren van de organisatie
	Uitvoeringstermijn: 2010 – 2015
	Omschrijving: Het waterschap wil in de toekomst steeds meer een organisatie zijn die volgens de meest recente inzichten duurzaam functioneert. In het kader van de klimaatadaptatie streeft het waterschap naar klimaatneutraliteit in 2015.
	Consequenties / gevolgen voor de taakuitoefening van het waterschap: Het duurzaam functioneren van het waterschap en zijn projecten wordt gedurende de planperiode nader uitgewerkt in concrete maatregelen.

4 Financieel perspectief

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk omvat slechts die delen van het totaal aan aspecten die behoren tot het programma Bestuur, externe communicatie en belastingen, die relevant zijn voor dit beheersplan, te weten de paragrafen Financieel meerjarenperspectief, communicatie en belastingen en de risicoanalyse voor de uitvoering van dit plan.

4.2. Financiële kaders

In het plan wordt op hoofdlijnen het financieel meerjarenperspectief 2010 – 2015 voor de taakuitoefening van het waterschap gepresenteerd. Daarbij zijn de taken watersysteembeheer en het zuiveringsbeheer onderverdeeld in zes inhoudelijke of operationele programma's, die ook in de begroting worden onderscheiden. Het zevende programma (bedrijfsvoering) is niet gespecificeerd omdat dit geen waterhuishoudkundig beleidsmatige aspecten bevat maar alleen interne ondersteunend is. Het programma Watersysteem is nader onderverdeeld naar negen hoofdthema's.

Het financiële kader en het hierbij gepresenteerde financiële meerjarenperspectief geven inzicht in de financiële mogelijkheden voor de uitvoering het beleid zoals dat is geformuleerd in dit WBP voor de planperiode 2010 - 2015.
Het financiële perspectief is gegeven voor zowel de voorgenomen investeringen als de exploitatiekosten. Er is uitgegaan van een voortzetting van het algemene financiële beleid en de daarbij horende financiële kaders. Wel zijn er vanzelfsprekend verschuivingen vanwege aanpassingen in de taakuitoefening per programma.
De uitwerking van het financieel meerjarenperspectief geschiedt via de jaarlijkse begroting en het Meerjaren Investeringsprogramma. Met de indeling in de programma's en de koppeling aan de bedrijfsvoeringscyclus is de mate van uitvoering transparanter en beter controleerbaar gemaakt.

4.3 Het meerjarenperspectief voor de voorgenomen investeringen

Het meerjarenperspectief voor de investeringen is primair gebaseerd op de in de planperiode voorgenomen maatregelen die zijn verdeeld over de programma's. Hierbij is gestreefd naar een evenwichtig uitvoeringsniveau tussen de programma's, waarbij ook afstemming heeft plaatsgevonden met de beleidsvoornemens, die voortkomen uit het Provinciaal Waterplan 2010 - 2015 en de Europese Kaderrichtlijn Water (Stroomgebiedbeheersplan Maas). De kosten voor de maatregelen waarover zal worden gerapporteerd aan de Europese Unie in het kader van de KRW zijn expliciet aangegeven.

Er heeft echter een afweging moeten plaatsvinden op basis van haalbaarheid en betaalbaarheid van de te nemen maatregelen. Volgens de huidige inzichten wordt dit meerjaren financieel perspectief na deze afweging beschouwd als haalbaar en realiseerbaar binnen de planperiode. Echter, hier is ook sprake van een groot aantal aannames die het concreet plannen over een dermate lange termijn bemoeilijken. In de uitvoering van projecten is derhalve een zekere mate van flexibiliteit noodzakelijk.
De beleidsvoornemens die betrekking hebben op de uitvoering van de maatregelen voor de KRW dienen daarbij als het meest "hard" te worden beschouwd. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van fasering tot de periode na 2015. De voor de planperiode opgenomen KRW – maatregelen in het Stroomgebiedbeheersplan Maas 2010 – 2015 zullen ook daadwerkelijk moeten worden uitgevoerd, tenzij er zwaarwegende belemmeringen

optreden. Het betreft hier vooral de deelprogramma's Inrichting oppervlaktewateren landelijk gebied en Vismigratie van het programma Watersysteem.

Voor de niet – KRW maatregelen biedt volgens de huidige inzichten het financiële kader slechts ten dele perspectief op uitvoering. Hierbij bestaat de mogelijkheid dat er bij de uitvoering tussen concrete projecten verschuivingen optreden binnen een stroomgebied en/of programma. Ook wordt de mogelijkheid opengelaten dat er overheveling plaatsvindt tussen programma's. En er kunnen vanwege stagnatie of versnelling projecten worden uitgewisseld tussen de planperiode en de naplanperiode, waarbij het totale uitvoeringsniveau wel min of meer gelijk blijft. Alle hier genoemde wijzigingen van het meerjaren financieel perspectief geschieden via expliciete besluiten via de begrotingscyclus.

Het financieel meerjarenperspectief is gebaseerd op de volgende randvoorwaarden die ook weer zijn gehanteerd op basis van de inzichten van dit moment en die ook in de loop van de tijd kunnen veranderen:

- De verwachte te maken kosten voor de uitvoering op projecten is gedaan op basis van ervaringsgegevens. Echter, het zijn daarmee kostenramingen, waarbij in de toekomst verschuivingen kunnen optreden.
- Het totale investeringsvolume voor de planperiode en daarmee de jaarlijkse eigen middelen voor investeringen zijn bepaald op basis van het huidige investeringsvolume zoals dat is opgenomen in het Meerjaren Investeringsprogramma 2010 – 2014 (vastgesteld door het algemeen bestuur op 30 juni 2009).
- Het investeringsvolume voor het jaar 2015 is bepaald op basis van een extrapolatie van het Meerjaren Investeringsprogramma 2010 – 2014 naar de planperiode 2010 – 2015.
- Dit plan gaat daarbij uit van het wel realiseren van het investeringsvolume en het daarbij inzetten van de hiervoor beschikbare eigen middelen.
- Er is in dit WBP, buiten de voorkeursvariant KRW, geen rechtstreekse koppeling gemaakt tussen middelen per programma en de daadwerkelijke uitvoering. Om deze uitvoering optimaal te laten verlopen is er een zekere flexibiliteit noodzakelijk waarbij projecten uitwisselbaar moeten zijn tussen de planperiode en de naplanperiode.
- Het investeringsvolume voor het zuiveringsbeheer (programma Zuiveren) heeft betrekking op de geplande investeringen van het Waterschapsbedrijf Limburg in het beheersgebied van WRO. De kosten voor investeringen voor Limburg – brede projecten zijn hier voor 2/3 in meegenomen.
- De maatregelen ten behoeve van de verwijdering van fosfor en stikstof voor de rioolwaterzuiveringsinstallaties in Kerkrade – Kaffeberg en Rimburg zijn opgenomen in de aangemelde KRW maatregelentabel voor 2010 - 2015. Dit WBP gaat uit van het opheffen van de RWZI's Simpelveld en Heerlen, waarbij het vuil water zal worden aangesloten op de RWZI's van respectievelijk Wijlre en Hoensbroek. De KRW maatregelen zullen eveneens tot uitvoer worden gebracht in de RWZI's van Wijlre en Hoensbroek.
- In het investeringsvolume van het programma Zuiveren zijn de kosten voor de KRW – maatregelen van de RWZI's Kaffeberg, Rimburg en Wijlre op dit moment slechts beperkt opgenomen. Dit geldt ook voor het naar voren halen van de kosten voor het renoveren van de RWZI Wijlre als gevolg van het beëindigen van de RWZI in Simpelveld. De kosten van deze investeringen worden in het eerstvolgende Meerjaren investeringsprogramma van het Zuiveringsbedrijf opgenomen. (Zie ook de opmerking bij de exploitatie van het WBL.)
- De doorrekening van kosten van het Waterschapsbedrijf Limburg aan het Waterschap Roer en Overmaas is niet rechtstreeks gekoppeld aan de investeringen binnen het beheersgebied van WRO. In de exploitatie worden alle kosten verdeeld tussen de beide Limburgse Waterschappen op basis van de algemene verdeelsleutel met het Waterschap Peel en Maasvallei: WRO 2/3 – WPM 1/3.
- In de kolommen "bruto" zijn de totale investeringkosten opgenomen. Voor het verkrijgen van bijdragen van derden is uitgegaan van de percentages zoals deze zijn opgenomen in

het Provinciaal Meerjarenprogramma Plattelandsontwikkeling 2007 – 2013. Het zijn vooral bijdragen voor beekherstel en daarvoor benodigde verwerving van gronden die zijn gelegen in de ecologische hoofdstructuur / provinciale ontwikkelingszone groen.

Zie nu de onderstaande tabel van het financieel meerjarenperspectief investeringen voor de verdeling van kosten over de programma's.

Financieel meerjarenperspectief investeringen					
Programma's en deelprogramma's	Bruto totaal kosten planperiode	Netto WRO totaal kosten planperiode	Bruto afweging kosten planperiode	Netto WRO afweging kosten planperiode	Netto WRO kosten per jaar
1. Plannen	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	250.000
2. Watersysteem					
Inrichting oppervlaktewateren landelijk gebied	26.900.000	18.350.000	18.900.000	12.900.000	2.150.000
Vismigratie	3.800.000	3.250.000	2.500.000	2.100.000	350.000
Voorkomen wateroverlast / nieuwe normering	25.000.000	25.000.000	17.100.000	17.100.000	2.850.000
GGOR + overige verdrogingsbestrijding	2.000.000	1.000.000	1.200.000	600.000	100.000
Inrichting oppervlaktewateren stedelijk gebied	15.300.000	15.300.000	12.000.000	12.000.000	2.000.000
Sanering vervuilde waterbodems	1.000.000	100.000	1.000.000	100.000	20.000
Watersysteem totaal	**74.000.000**	**63.000.000**	**52.700.000**	**44.800.000**	**7.470.000**
3. Veiligheid					
Maatregelen Beheersplan Waterkeringen	900.000	900.000	900.000	900.000	150.000
5. Instrumenten					
Veiligheidstoets waterkeringen	400.000	400.000	400.000	400.000	70.000
Totaal plannen, watersysteem + veiligheid (incl. Veiligheidstoets)	**76.800.000**	**65.800.000**	**55.500.000**	**47.600.000**	**7.940.000**
Beschikbaar investeringsvolume		**49.690.000**		**49.680.000**	**8.280.000**
4. Zuiveren afvalwater					
Investeringen RWZI's + slibverwerking	72.200.000	72.200.000	72.200.000	72.200.000	12.000.000
Investeringen rioolwatertransportsysteem	29.600.000	29.600.000	29.600.000	29.600.000	4.900.000
Waterketen / overige zuiveringsbeheer	13.300.000	13.300.000	13.300.000	13.300.000	2.200.000
Totaal zuiveren afvalwater					
Beschikbaar investeringsvolume	**115.100.000**	**115.100.000**	**115.100.000**	**115.100.000**	**19.200.000**
Waterbeheer totaal	**191.920.000**	**180.920.000**	**170.620.000**	**162.720.000**	**27.140.000**

In het beheersplan zijn oorspronkelijk fors meer investeringen opgenomen dan dat haalbaar wordt geacht uit oogpunt van beschikbare middelen en realisatietempo van de betreffende projecten. Voor investeringsprojecten in het watersysteem is volgens de huidige meerjarenramingen voor de planperiode ongeveer € 47 miljoen beschikbaar. Dit leidde tot een afweging tussen het uitvoeringsniveau conform plan en het maximaal haalbare en betaalbare uitvoeringsniveau. In de bovenstaande tabel heeft deze afweging plaatsgevonden.

Bij deze afweging is meegewogen dat de KRW maatregelen volgens de voorkeursvariant zoals deze voor de planperiode voorzien ook financieel uitvoerbaar zijn (zie ook de tabel Investeringen ten behoeve van de KRW). Voor de maatregelen in het kader van NBW / WB21 geldt dat er een behoorlijke mate van fasering naar de naplanperiode dient plaats te vinden. Volgens de huidige inschatting zal ongeveer 70 % van de benodigde maatregelen in de planperiode worden gerealiseerd. Dit leidt tot een verlenging van de benodigde tijdperiode tot ongeveer 2018.
Buiten de KRW maatregelen en projecten is bij de meeste programmadelen (inrichting stromende wateren, vismigratie en GGOR) de uitvoering van andere projecten maar zeer beperkt mogelijk. Voor de overige maatregelen geldt dus dat het naar beneden toe bijstellen van het investeringsvolume tot gevolg heeft dat deze maatregelen worden gefaseerd ofwel naar de naplanperiode worden verschoven. Of er nog binnen de planperiode projecten worden uitgevoerd en zo ja welke, hangt mede af van de haalbaarheid van de betreffende projecten.
In beginsel kunnen er nog verschuivingen in deze bedragen optreden. Daarbij kan ook het uitgangspunt van passen binnen de huidige meerjaren – exploitatie worden losgelaten en worden gekozen voor meer inkomsten uit de waterschapsheffing. Dit vergt een besluit van het algemeen bestuur.

Tabel: investeringen ten behoeve van de Kaderrichtlijn Water:

KRW maatregelen	**Totaal kosten**	**Kosten WRO**	**Totaal kosten**	**Kosten WRO**
	2010 - 2015	2010 - 2015	2016 - 2027	2016-2027
Inrichting stromende wateren landelijk gebied	19.500.000	12.500.000	14.000.000	8.600.000
Doorgankelijkheid wateren / vismigratie	2.500.000	2.100.000	1.550.000	1.350.000
Inrichting stromende wateren stedelijk gebied	12.000.000	12.000.000	pm	pm
GGOR in Natura 2000 gebieden	1.200.000	600.000	pm	pm
KRW maatregelen totaal Watersysteem	**35.200.000**	**27.200.000**	**15.550.000**	**9.950.000**
	totaal kosten	kosten WBL	totaal kosten	kosten WBL
	2010 - 2015	2010 - 2015	2016 - 2027	2016 - 2027
Investeringen RWZI's	25.363.000	25.363.000	58.340.000	58.340.000
KRW maatregelen totaal Zuiveringsbeheer	**25.363.000**	**25.363.000**	**58.340.000**	**58.340.000**
KRW maatregelen totaal Waterbeheer	**60.563.000**	**52.563.000**	**73.890.000**	**68.290.000**

De investeringskosten van het WBL voor de KRW-maatregelen (inclusief Wijlre) zijn in de bovenstaande tabel opgenomen.
In het investeringsvolume van het Programma 4 Zuiveren zijn de kosten voor de KRW maatregelen, waaronder het naar voren halen van de kosten voor het renoveren van de RWZI Wijlre, slechts beperkt opgenomen. Deze kosten zullen in volgende Meerjaren investeringsprogramma's van het Zuiveringsbedrijf worden meegenomen. Hierbij wordt de randvoorwaarde gesteld dat de investeringen die ten behoeve van de KRW worden gedaan, dienen te passen binnen de beschikbare totaal investeringsbudgetten voor 'Zuiveren afvalwater'. Deze investeringen mogen niet leiden tot een verhoging van het totaal beschikbare investeringsbudget binnen 2010-2015. Dit met als beoogd doel dat de tarieven

van de zuiveringsheffing hierdoor niet worden verhoogd. Derhalve worden andere werken naar de naplanperiode verschoven.

4.4 Het meerjarenperspectief voor de exploitatie van de programma's

In het meerjarenperspectief voor de exploitatie is een overzicht op hoofdlijnen opgenomen van de kosten die het waterschap per programma in de planperiode zal maken.
Dit overzicht bevat ook een onderverdeling in exploitatiekosten per programma.
De kosten zijn geraamd uitgaande van de technische uitgangspunten begroting 2010 en Meerjarenraming 2010-2014 zoals die op 17 februari 2009 zijn vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Voor de jaren 2014 en 2015 zijn deze gegevens geëxtrapoleerd. De kosten van het programma Bedrijfsvoering zijn over de overige programma's verdeeld.

De kosten van het WBL zijn in deze exploitatie inbegrepen. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat de kosten voor de KRW maatregelen nog slechts beperkt zijn meegenomen in de totale investeringskosten en dus in de te verwachten exploitatie (€ 9 miljoen voor de periode 2010 – 2012 voor heel Limburg). Aan het WBL wordt in de planperiode slechts een beperkte stijging van de totale kosten toegestaan en daarmee aan de totale jaarlijkse bijdrage van het waterschap aan het waterschapsbedrijf van maximaal 2 % voor de periode 2011-2014. Omdat de KRW maatregelen voorrang krijgen, dienen bij een bereikt investeringsplafond en de daarbij horende exploitatiekosten de overige te nemen maatregelen te worden gefaseerd.

Hierbij wordt de randvoorwaarde gesteld dat de investeringen die ten behoeve van de KRW worden gedaan, dienen te passen binnen de beschikbare totaal investeringsbudgetten voor 'Zuiveren afvalwater'. Deze investeringen mogen niet leiden tot een verhoging van het totaal beschikbare investeringsbudget binnen 2010-2015. Dit met als beoogd doel dat de tarieven van de zuiveringsheffing hierdoor niet worden verhoogd. Derhalve worden andere werken naar de naplanperiode verschoven.

Zie de volgende tabel van het financieel meerjarenperspectief exploitatie voor de verdeling van kosten over de programma's. Deze tabel is gebaseerd op de meerjarenraming 2010 – 2015.

Meerjarenperspectief voor de exploitatie van de programma's 2010 - 2015		
Programma's	planperiode	gemiddeld/jaar
Plannen	20.400	3.400
Watersysteem	90.120	15.020
Veiligheid	5.940	990
Zuiveren	284.460	47.410
Instrumenten	42.420	7.070
Bestuur ca	58.210	9.880
Totaal programma's	**502.620**	**83.770**
Onvoorzien en dividend	- 2.040	- 340
Totaal netto kosten	**500.580**	**83.430**

Bedragen in € 1.000
In deze exploitatie zijn de kosten van het WBL inbegrepen.
De kosten van het programma bedrijfsvoering zijn over de overige programma's verdeeld.

In deze exploitatie zijn twee financiële regelingen opgenomen:

Afkoppelingregeling	2010 - 2011	600.000	300.000
Stimuleringsregeling NKG	2010 - 2012	1.500.000	500.000

De geprognosticeerde kosten voor het WRO deel van de Bijdrageregeling overstorten ad € 3.000.000, de voortzetting van de Afkoppelregeling 2012-2015 ad € 1.200.000 en de mogelijke bijdrage in de kosten voor het opschonen van stilstaande wateren in de bebouwde omgeving ad € 2.000.000 voor de planperiode zijn niet in het meerjarenperspectief voor de exploitatie opgenomen.

4.5 Gevolgen van het financieel meerjarenperspectief voor de lastenheffing

In het recente verleden is het lastenniveau voor de waterschapsheffing voor het watersysteembeheer niet gestegen. Dit is vooral mogelijk gemaakt door het niet realiseren van de voorgenomen investeringsvolumes maar onder andere ook door het verwerven van subsidies.
Het hierbij gepresenteerde financieel meerjarenperspectief voor de investeringen en de exploitatie is uitvoerbaar binnen de randvoorwaarden van de (geëxtrapoleerde) Meerjarenraming 2010 – 2014 en de hierin gepresenteerde prognose van de belastingopbrengsten van de waterschapsheffingen (vastgesteld door het algemeen bestuur op 30 juni 2009). Hierbij is rekening gehouden met een verantwoorde inzet van de ‘egalisatiereserves voor tariefsegalisatie’, waardoor het mogelijk is om een opbrengststijging te realiseren die onder het niveau van het inflatiepercentage ligt, waarvan normaal wordt uitgegaan.
Deze cijfers zijn voor het jaar 2015 geëxtrapoleerd, waarbij de belangrijkste kosten gelijk zijn gehouden.

Tabel ontwikkeling waterschapslasten – stijgingspercentages

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Totaal	2,1 %	2,1 %	2,1 %	1,8 %	1,8%	1,8%
Watersysteemheffing	4,0 %	2,1 %	2,0 %	1,5 %	1,5%	1,5%
Zuiveringsheffing	1,1 %	2,1 %	2,1 %	2,0 %	2,0%	2,0%

Overigens zal naar verwachting de zuiveringsheffing in 2010 niet stijgen. Daardoor wordt ook de totale lastenontwikkeling voor 2010 nog wat minder dan de hierboven aangegeven 2,1 %. De prognose voor de Zuiveringsheffing is inclusief de in de planperiode te nemen KRW – maatregelen.

4.6 Financieel perspectief voor na de planperiode

Er wordt geen financieel perspectief gepresenteerd voor na de planperiode. Over het algemeen zullen voor de verschillende programma’s ook na 2015 vergelijkbare kosten moeten worden gemaakt. Wat investeringen betreft, is nu al voorzien dat na de planperiode nog veel maatregelen genomen moeten worden, bijvoorbeeld KRW – maatregelen, WB21 – maatregelen, inrichting van enkel stedelijke trajecten en mogelijkerwijze het saneren van vervuilde waterbodems in stedelijk gebied. Andere ontwikkelingen die van invloed zullen zijn, zijn de bevolkingsprognoses en de vrijval van kapitaalslasten van dan afgeschreven investeringen.

4.7 Risicoanalyse

Het waterbeheersplan is een plan op hoofdlijnen. De uitvoering van dit plan bevat nogal wat onzekerheden. In deze risicoparagraaf wordt hier nader op ingegaan. Er wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen beleidsmatige en operationele onzekerheden en financiële risico’s. Er is hierbij echter geen garantie voor volledigheid. Voorgesteld wordt om op korte termijn een meer volledige risicoanalyse te maken voor de taakuitoefening van het waterschap. Hierbij worden tevens aanbevelingen gedaan om deze risico’s te monitoren en tijdig maatregelen te nemen.

Het waterschap Roer en Overmaas heeft in vergelijking met de andere waterschappen een relatief kleine ambtelijke organisatie. In verhouding tot de taakuitoefening is de ambtelijke capaciteit aan de krappe kant. Zo kunnen knelpunten in de organisatie ontstaan die hun doorwerking hebben in de uitvoering waardoor onvolledige uitvoering van de beleidsvoornemens en maatregelen kan optreden. Om dit risico te kunnen verkleinen is uitbreiding van het aantal formatieplaatsen een optie. Dit zal wel tot hogere kosten leiden.

Operationele risico´s
De belangrijkste beleidsmatige en operationele risico's zijn gelegen in het tempo van realisatie en in het bijzonder de vertraging van concrete projecten. Voor een deel is dit te ondervangen door het inbouwen van flexibiliteit in de uitvoering. Belangrijke oorzaken van vertraging zijn;

- De afhankelijkheid van andere partners en integratie van doelstellingen.
- Het ontbreken van voldoende maatschappelijk draagvlak en overeenstemming met belanghebbenden.
- Onvoldoende beleidsonderbouwing.
- Stagnatie in grondverwerving.
- Langdurige procedures met planologische belemmeringen.
- Trage vergunningverlening,.
- Onvoldoende ambtelijke capaciteit.

Voor een deel kan op deze oorzaken worden ingespeeld:

- De beleidsonderbouwing dient waar nodig te worden geactualiseerd zodat uitvoering daar niet op hoeft te wachten of dat anderszins risico's worden gelopen. Voorbeelden zijn een actuele normering en inrichtingseisen voor wateren bij beekherstel en lijnvormige elementen.
- Vertraagde uitvoeringsprojecten vervangen door projecten die voor een latere fase zijn gepland.
- Indien er bij grote projecten vertraging ontstaat omdat de grondverwerving voor klein deel niet op minnelijke wijze lukt is het eventueel mogelijk de beschikbare instrumenten voor onteigening in te zetten.
- Bij grote integrale gebiedsprojecten worden ook medewerkers van de eigen dienst ingezet.
- Er wordt tijdelijk extra menskracht ingehuurd en in geval van structurele knelpunten wordt de formatie uitgebreid.

Financiële risico´s
Financiële risico's zijn meer algemeen van aard. De begrotingen en meerjarenramingen zijn over het algemeen sluitend, het weerstandsvermogen wordt voldoende geacht en de algemene reserve is, conform de norm, minstens 5 % van het begrotingstotaal conform de financiële uitgangspunten.

Algemene risico's zijn bijvoorbeeld een verhoging van inflatie of de rentepercentages. Jaarlijks zal een sluitende begroting worden gepresenteerd waarbij de financiële randvoorwaarden mede bepalend zijn voor het uitgavenniveau.

Bij het opstellen van het financiële meerjaren perspectief voor de investeringen is bij het kwantificeren van de te verwachten kosten per maatregel uitgegaan van normbedragen en ervaringsgegevens. Bij de daadwerkelijke uitvoering blijkt meestal pas wat de werkelijke kosten zijn. Als over het algemeen de kosten toenemen kan dat leiden tot het uitstellen van andere projecten of dat anderszins de voorgenomen projecten niet volledig worden uitgevoerd.

Voor enkele uitvoeringsmaatregelen, zoals beekherstel, vismigratie en GGOR, is uitgegaan van te verwachten bijdragen vanuit het provinciaal Meerjarenprogramma Plattelandsontwikkeling 2007 - 2013. Deze bijdragen staan niet vast maar zijn onderhevig aan bestuurlijke beslissingen van het rijk en provincie. Als bijdragen van derden en subsidies achterblijven bij de prognoses kan dit leiden tot het vertragen of faseren van projecten. Ook kan dan worden overwogen om deze verminderde bijdragen van derden te compenseren door het verhogen van de eigen bijdrage in de kosten. Dit kan bij een algemene verhoging van de uitgaven leiden tot een extra verhoging van de waterschapslasten.

Een factor van belang specifiek in het zuiden van Limburg is de demografische ontwikkeling (minder mensen, vergrijzing, meer eenpersoonsgezinnen). Deze ontwikkeling kan leiden tot een verlaging van het belastingdraagvlak (aantal belastingplichtigen, aantal inwonerequivalenten). Deze daling kan niet onbeperkt gecompenseerd worden door extra stijging van de tarieven. Op een bepaald moment wordt een omslagpunt bereikt waarbij de uitgaven moeten worden gematigd omdat de opbrengst van de waterschapsheffingen stagneert.

5 Europese Kaderrichtlijn Water

In Nederland is afgesproken dat de bouwstenen voor de landelijke Stroomgebiedbeheersplannen worden aangeleverd vanuit de afzonderlijke waterbeheerders. Dit zijn het Rijk (beheersplannen Rijkswateren), de provincies (provinciale waterhuishoudingsplannen, de gemeenten (gemeentelijke rioleringsplannen, waterplannen en dergelijke) en de waterschappen (waterbeheersplannen).

5.1 Stroomgebiedbeheersplan Maas 2010-2015

Het beheersgebied van Waterschap Roer en Overmaas maakt onderdeel uit van het stroomgebied van de Maas. Voor de Maas is in nauwe samenwerking met de andere waterbeheerders in het stroomgebied een stroomgebiedbeheersplan (SGBP) voor het Nederlandse deel van de Maas opgesteld. Het gezamenlijk opstellen van een SGBP betekent voor de Maasregio een extra impuls om een samenhangend, haalbaar en betaalbaar maatregelenpakket op te stellen. Doel van het plan is een verdere verbetering van de waterkwaliteit van grond- en oppervlaktewater en de ecologische toestand in de Maasregio.

De afgelopen jaren zijn al diverse bouwstenen voor het SGBP opgeleverd. Deze onderdelen zijn vastgelegd in het zogenaamde Basisdocument Maas en andere achtergronddocumenten. Hierin zijn de karakteristieken van het stroomgebied van de Maas en de methoden voor het afleiden van doelen, maatregelen, kosten en baten beschreven. Naast de KRW zijn, voor zover mogelijk, ook aspecten meegenomen vanuit andere wateropgaven zoals Waterbeheer 21e eeuw (WB21) en het Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR). Er is tevens synergie gezocht met de verschillende opgaven vanuit ecologie, natuur en landschap zoals Natura 2000, de Ecologische Hoofdstructuur en de Reconstructie. Het Basisdocument Maas is een adviesnota voor het opstellen van het Stroomgebiedbeheersplan Maas 2010-2015 en dient als onderbouwing van de planvorming voor de afzonderlijke waterbeheerders. Alle achtergronddocumenten zijn via internet in te zien op de site www.kaderrichtlijnwater.nl. Ook de site van de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer bevat tal van achtergronddocumenten en Stowa-rapporten over de KRW, die kunnen worden geraadpleegd (zie www.stowa.nl).

Ten aanzien van de Kaderrichtlijn Water zijn de plannen van Rijk, provincie, waterschappen en gemeenten dusdanig opgesteld dat er zo weinig mogelijk overlap optreedt. Dit betekent dat telkens wordt verwezen naar de boven- of onderliggende plannen, zoals het Provinciaal Waterplan Limburg 2010-2015 of het Stroomgebiedbeheersplan Maas 2010-2015 (SGBP).

5.2 Uitwerking voor Waterschap Roer en Overmaas

Het voorliggende waterbeheersplan van Waterschap Roer en Overmaas bouwt voort op de KRW doelen die zijn opgenomen in het Provinciale Waterplan Limburg. Het beheersplan bevat het pakket aan maatregelen dat nodig is om de doelen van de KRW te halen. Het opgenomen maatregelenpakket voldoet aan de landelijk gemaakte afspraken. De maatregelenprogramma´s zijn weergegeven op Kaart 5 en in bijlage C. De programma´s van alle waterbeheerders in de Maasregio zijn door het Coördinatiebureau Stroomgebieden Nederland (CSN) verzameld en samengevat opgenomen in het SGBP Maas voor de rapportage naar de Europese Commissie. In de plannen is tevens de onderbouwing van de fasering van de KRW-maatregelen weergegeven. In bijlage 5 van het Provinciaal Waterplan Limburg is dit per waterlichaam uitgewerkt.
Waterlichamen

De Europese Kaderrichtlijn Water verplicht niet tot het benoemen en rapporteren over alle afzonderlijk oppervlaktewateren. De richtlijn stelt dat de te rapporteren wateren een bepaalde minimale omvang dienen te hebben. Deze zogenaamde rapportage-eenheden worden “waterlichamen” genoemd. De waterlichamen zijn door de provincie Limburg vastgesteld in het Provinciaal Waterplan Limburg 2010-2015 en zijn opgenomen in het Stroomgebiedbeheersplan Maas 2010-2015 (zie bijlage C1).

Status en type
De KRW verplicht het toekennen van een “status” en type aan de onderscheiden waterlichamen. Status heeft in deze context betrekking op de hoedanigheid van het waterlichaam; is het een kunstmatig water, een sterk veranderd water of is het in een nog min of meer natuurlijke hydromorfologische toestand (status “natuurlijk”).

In het beheersgebied zijn de kunstmatige waterlichamen beperkt tot de Rijkswateren zoals het Julianakanaal. Aan de meeste regionale waterlichamen is de status “sterk veranderd” toegekend. De reden voor toekenning van deze status is dat als gevolg van hydromorfologische veranderingen in het verleden (normalisatie, aanleg stuwen, verstedelijking en de aanleg van drainages) de goede ecologische toestand (= GET) van een of meerdere biologische kwaliteitselementen (fytobenthos, macrofyten, macrofauna en vis) in 2015 waarschijnlijk niet wordt gehaald. Deze waterlichamen zijn “at risk”.

Aan drie waterlichamen is de status “ natuurlijk” toegekend omdat de hydromorfologische veranderingen relatief gering zijn en het behalen van alle ecologische doelstellingen in 2015 haalbaar worden geacht.

De waterlichamen zijn qua type te onderscheiden in wateren die niet stromen (de stagnante wateren) en de wateren die wel stromen. Binnen deze tweedeling zijn de wateren verder onderscheiden op basis van de grootte (stagnante wateren) en stroomsnelheid, ondergrond en grootte (stromende wateren). In het beheersgebied van Waterschap Roer en Overmaas zijn uitsluitend stromende waterlichamen aangewezen. In bijlage C2 zijn de watertypen beschreven en toegelicht. De toekenning van status en type van de waterlichamen is eveneens opgenomen in het Provinciaal Waterplan Limburg 2010-2015 en het Stroomgebiedbeheersplan Maas 2010-2015.

Doelstellingen en (landelijk) beleidskader waterkwaliteit
De doelstellingen en normen voor de goede chemische toestand zijn voor de zogenaamde prioritaire stoffen vastgelegd in de KRW zelf. Normen en doelstellingen voor de ecologie ondersteunende stoffen zijn voor natuurlijke wateren opgenomen in de landelijke AMvB Doelstellingen. Voor sterk veranderde en kunstmatige wateren zijn deze in het Provinciaal Waterplan 2010-2015 hiervan afgeleid en opgenomen als voorlopige werknorm. Dit laatste is gedaan omdat het niet tijdig gelukt is om de doelen voor de ondersteunende stoffen van het GEP goed te onderbouwen. Hiervoor wordt een de planperiode nader onderzoek verricht, zodat in de volgende planperiode gewerkt kan worden met definitieve normen. In bijlage C3 zijn de huidige toestand en de fysisch-chemische (voorlopige) doelstellingen weergegeven voor de waterlichamen in het beheersgebied. Voor wat betreft de algemene fysisch-chemische parameters blijkt dat chloride, watertemperatuur, zuurgraad en zuurstofgehalte veelal reeds te voldoen aan de vermelde doelstellingen. Bij een groot deel van de waterlichamen blijken echter de fosfaat- en nitraatgehalten de werknormen te overschrijden.

Voor waterlichamen met de status sterk veranderd geldt als ecologische doelstelling niet de Goede Ecologische Toestand (GET), maar het hiervan afgeleide Goede Ecologische Potentieel (GEP) en bijbehorende Maximale Ecologische Potentieel (MEP). De ecologische doelstellingen worden op basis van soortensamenstelling en talrijkheid van soorten rekenkundig berekend als “streepje op een maatlat” (Ecologische Kwaliteitsratio (EKR)) en

uiteindelijk in een beoordelingsklasse uitgedrukt (slecht, ontoereikend, matig, goed of zeer goed). De hoogste klasse is alleen van toepassing bij de status “natuurlijk”.

De ecologische doelstellingen voor de waterlichamen zijn opgenomen in het Provinciaal Waterplan Limburg 2010-2015. Uit bijlage C4 blijkt dat de drie waterlichamen met de status natuurlijk op dit moment al vrijwel voldoen aan de aan deze status verbonden ecologische doelstellingen. Daarnaast blijkt dat een aantal andere waterlichamen op basis van de huidige maatlatten c.q. beoordelingssystematiek al deels voldoet aan de GET.

Voor de verbetering van de waterkwaliteit worden maatregelen ingezet op basis van twee elkaar aanvullende (landelijke) beleidskaders van het preventieve waterkwaliteitsbeleid.

1. Een algemeen beleidskader dat van toepassing is op alle wateren en dat uit twee sporen bestaat: a. het brongericht spoor en b. het waterkwaliteitsspoor (ook wel emissie-immissietoets genoemd).
2. Een aanvullend beleidskader dat zich specifiek richt op de waterlichamen met oog op uitvoering van de Kaderrichtlijn Water (KRW).

Voor een nadere beschrijving van deze beleidskaders en de bijbehorende getalswaarden wordt verwezen naar het Nationaal Waterplan en de ‘Leidraad Kaderrichtlijn Water voor de vergunningverlening en handhaving in het kader van de WVO’, inclusief de wijzigingen die voortvloeien uit de aanpassing van deze Leidraad.

5.3 Maatregelen

Om de doelstellingen te behalen en op langere termijn te waarborgen is per afzonderlijk waterlichaam een selectie gemaakt van haalbare en effectieve maatregelen. Hierbij zijn Maasbreed dezelfde uitgangspunten gehanteerd, die vastgelegd zijn in de diverse achtergronddocumenten . De belangrijkste typen van maatregelen worden in onderstaand kader kort toegelicht.

Inrichting waterlopen: totaalpakket beekherstel
Deze maatregelen hebben betrekking op het verbeteren van de hydromorfologische randvoorwaarden voor de aquatische levensgemeenschappen, in de vorm van verwerving en inrichting van inrichtings- en meanderstroken, ecologisch beekherstel, de aanleg en ontwikkeling van gevarieerde bodemstructuur, natuurvriendelijke oevers en natuurlijke begroeiing van water en oevers, etc. In de plantekst wordt in dit kader gesproken van een totaalpakket beekherstel. Naast de hiervoor vermelde morfologische verbeteringen ter vergroting van de structuurdiversiteit en natuurlijke processen, wordt ook de doorgankelijkheid van de waterlichamen bevorderd door middel van het verwijderen of passeerbaar maken van aanwezige migratiebarrières

Vismigratie
Deze maatregelen hebben tot doel het doorgankelijk maken van beken voor visdoelsoorten, door het vispasseerbaar maken van kunstwerken, het verwijderen van barrières en het treffen van inrichtingsmaatregelen om wateren aan de eisen voor vissen aan te passen (o.m. paai- en leefgebieden).

Rioolwaterzuiveringsinstallaties
Deze maatregelen hebben een verdere verbetering van de effluentkwaliteit van RWZI’s tot doel. Deze maatregelen komen bovenop de verplichtingen vanuit de richtlijn stedelijk afvalwater, met name daar waar het effluent van de rioolwaterzuivering een groot deel van het debiet van de waterloop bepaalt.

Waterbeheer
Deze maatregelen hebben betrekking op peilaanpassingen, het vasthouden/omleiden/scheiden van water, het doorspoelen, het verondiepen van watersystemen en aanpassing van (grond-) wateronttrekkingen.

Beheer flora en fauna
Het gaat hier om maatregelen in de beheerssfeer (actief visstand-, vegetatie-, en maaibeheer), die effecten hebben op de waterecologie. Voorbeelden zijn het aanpassen van het maairegime en het uitvoeren van gedifferentieerd onderhoud.

Baggeren en saneren
Dit betreft het verwijderen en saneren van verontreinigde waterbodems. Het baggeren zich vooral richt op het verbeteren van water aan en afvoermogelijkheden waardoor ook de eutrofiering verminderd wordt zodat ook zuurstofhuishouding verbeterd. Het saneren omvat het verwijderen van verontreinigingen uit de waterbodem van ondermeer zware metalen, PAK´s, PCB´s en andere anorganische vervuilingen.

Stedelijk afvalwater
Dit betreft maatregelen gericht op het verminderen van de vervuiling vanuit gemeentelijke rioolstelsels. Een specifieke maatregel is het afkoppelen van neerslagwater van het vuilwaterriool. Deze maatregel kent twee voordelen:
- Doordat regenwater het rioolstelsel niet belast treden minder riooloverstorten op die het water vervuilen
- Door de verminderde aanvoer van schoon regenwater naar de rwzi wordt het zuiveringsrendement van de RWZI beter.

Uitvoering van deze maatregelen zijn met name voor de verantwoordelijkheid van de *gemeenten.*

Immissie buitengebied
Uitvoering van maatregelen op het gebied van diffuse bronnen (o.a. bestrijdingsmiddelen, milieuvreemde stoffen, overbemesting) wordt in eerste instantie van *het Rijk* verwacht. Daarvoor dient landelijke wet- en regelgeving te komen of te worden aangepast. Eventueel aanvullende regionale kwaliteitsmaatregelen zijn alleen in beeld indien daar (door *de provincie of door derden*) vanuit de gebiedsprocessen invulling aan is of wordt gegeven. Het waterschap draagt hieraan bij door het uitvoeren van maatregelen die onder het totaalpakket beekherstel vallen (verwerving, inrichting en beheer van brede inrichtings- en meanderstroken).

In dit waterbeheersplan zijn per waterlichaam de maatregelen vermeld die door het waterschap in de planperiode en daarna zullen worden uitgevoerd (bijlage C6). Het waterschap richt zich voor het bijdragen aan de KRW doelen op drie thema´s: inrichtingsmaatregelen, het opheffen van vismigratieknelpunten en de verbeteringen van het effluentkwaliteit van RWZI´s. Andere maatregelen op het gebied van waterbeheer, zoals het beheer van flora en fauna (o.a. gedifferentieerd maaibeheer en afvoeren van maaisel) en baggerwerkzaamheden zijn de afgelopen jaren al door het waterschap in de reguliere werkzaamheden ingepast. Daarnaast worden in het KRW-programma (antiverdrogings- en kwaliteitsverbeterende) maatregelen opgenomen voor de Natura 2000 gebieden.

Inrichtingsmaatregelen
De twintig waterlichamen in het beheersgebied hebben een totale lengte van zo´n 254 kilometer. Ongeveer 46 kilometer is beperkt in de mogelijkheden voor hermeandering of herinrichting vanwege de ligging in stedelijke gebied of de aanwezigheid van infrastructuur. Drie waterlichamen liggen vrijwel volledig in stedelijke gebied: de Maasnielderbeek benedenloop, de Keutelbeek en de Caumerbeek.

Van de 208 kilometer waterlichaam in landelijk gebied voldoet momenteel 114 kilometer al aan de gewenste morfologische inrichting. Deze trajecten zijn nooit grootschalig genormaliseerd (zoals bv. De Rode beek Meinweg, bovenloop Bosbeek en de Gulp) of zijn in de afgelopen periode al ecologisch heringericht. De waterlichamen die van oudsher over grote delen vrij kunnen meanderen worden wel nog voorzien van meanderstroken met een natuurlijke begroeiing en natuurvriendelijk beheer. Dit gebeurt in het kader van de Landinrichting Mergelland-Oost onder andere langs de Eijserbeek, de Selzerbeek en de Geul (van de grens met België tot Gulpen). Voor beken buiten de landinrichting wordt dit afgestemd met de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), zoals bij de Roer, de Gulp en de Jeker.

Van de resterende circa 100 kilometer aan genormaliseerde landelijke waterlichaamtrajecten wordt in deze planperiode over circa 54 kilometer grootschalige herinrichting uitgevoerd. Daarnaast vinden in enkele stedelijke trajecten over zo´n acht kilometer herinrichtingen plaats door het ontkluizen van beektrajecten. Na de planperiode voldoen dan elf van de zeventien waterlichamen in het landelijk gebied aan de morfologische doelstellingen.

De resterende kilometers beek worden in de volgende planperioden heringericht. Het gaat daarbij onder meer om grensscheidende beektrajecten, zoals de Rode Beek vanaf Millen tot Susteren en de Worm. Hiervoor is een nadere afstemming met Duitse instanties nodig.

Maatregelen aan rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI´s)
Een aantal RWZI´s bepaalt in sterke mate het basisdebiet (en kwaliteit) van het ontvangende waterlichaam. De RWZI Simpelveld loost op het waterlichaam Eijserbeek en de RWZI Kaffeberg loost op de Anselderbeek. De RWZI´s Heerlen en Rimburg hebben door het slechte zuiveringsrendement van deze installaties een sterk negatief effect op het de waterkwaliteit van het ontvangende waterlichaam resp. Geleenbeek en Worm. Voor deze installaties zijn maatregelen voorzien in de 1^{e} planperiode.

Vier RWZI´s lozen hun effluent niet op een regionaal waterlichaam, maar (vrijwel) direct op de Maas. Het betreft de RWZI´s Maastricht Bosscherveld, Maastricht Heugem, Maastricht Limmel en Stein. De RWZI Roermond loost vlak voor de monding in de Maas in de benedenloop van de Maasnielderbeek en beïnvloedt dit waterlichaam niet significant. Op dit moment ligt er vanuit Rijkswaterstaat geen afwentelingsopgave voor zodat een eventuele verbetering van de kwaliteit van deze effluentlozingen niet is opgenomen in het 1^{e} SGBP.

Vismigratie
Het opheffen van vismigratiebelemmeringen gebeurt gelijktijd met het uitvoeren van de herinchtingsmaatregelen in landelijk of stedelijk gebied. Daar waar geen herinrichting nodig of mogelijk is worden de knelpunten in aparte projecten opgeheven door het aanleggen van vispassages. De doorgankelijkheid van de meeste waterlichamen zal in de 1^{e} planperiode worden gerealiseerd.

Maatregelen Natura 2000-gebieden
In het beheersgebied van het waterschap liggen dertien Natura 2000 gebieden waarvoor de procedures lopen of afgerond zijn om te worden aangewezen als Natura 2000-gebied (zie bijlage C7). In enkele gevallen gaat het om een complex van vele kleinere verspreid liggende natuurterreinen die onder één noemer zijn gebracht, zoals het Geleenbeekdal en het Geuldal. Een groot deel van de benoemde natuurdoelen is niet (direct) afhankelijk van water of grondwaterregime, zoals bepaalde typen Zuid-Limburgse hellingbossen, kalkgraslanden, vleermuizen of vlinders en zijn derhalve niet opgenomen in de waterbeheersplannen. Conform de KRW moeten de water- en grondwaterafhankelijke natuurdoelstellingen wel opgenomen worden in de KRW Stroomgebiedbeheersplannen.

Tevens is in dit verband een planMER opgesteld: PlanMER Waterplan en Waterbeheerplannen Limburg. Deze milieueffectrapportage heeft gelijktijdig met het ontwerp WBP ter visie gelegen. De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft op 27 maart 2009 haar toetsingsadvies over de planMER uitgebracht.

Het waterschap is samen met het Ministerie van LNV, de provincie en de terreinbeheerders begonnen met het opnemen en uitwerken van maatregelen in de verschillende beheerplannen. Daarbij is afgesproken dat de maatregelen voor verdrogingsbestrijding van grondwaterafhankelijke natuur uitgewerkt en geconcretiseerd zullen worden in het gebiedsproces in het kader van GGOR. Voor enkele gebieden is dit proces afgerond. Voor de overige gebieden zal het GGOR-proces gecombineerd worden met het proces om te komen tot de N2000-beheerplannen. Omdat de concrete maatregelen die uit dit proces voortkomen niet voor 2010 duidelijk zullen zijn, wordt in het SGBP de onderzoeksmaatregel opgenomen “Opstellen Beheerplannen N2000-gebieden”.

Een aantal N2000-gebieden is tevens benoemd als waterlichaam. De N2000-doelen op het gebied van vissen en watervegetaties komen overeen met de doelstellingen vanuit de KRW. De bijbehorende maatregelen (het opheffen van vismigratieknelpunten, waterkwaliteitsverbetering en beekherstel) zijn daarom concreet benoemd. Bij de verdere uitwerking zal ook duidelijk worden in hoeverre het behalen van de doelen (mede-) afhankelijk is van maatregelen die door het rijk, de provincie, gemeenten, terreinbeheerders en het buitenland genomen dienen te worden.

5.4 Planning en fasering

Onderbouwing van fasering
Om de doelen in alle waterlichamen voor 2015 te kunnen behalen zouden in alle waterlichamen c.q. N2000-beken alle maatregelen vóór 2015 moeten zijn uitgevoerd. Dit wordt maatschappelijk niet haalbaar geacht. Op grond van Maasbrede en landelijke argumenten is ingezet om de KRW-maatregelen voor een deel in de volgende SGBP´s op te nemen (o.a. Argumentatielijn Fasering - Regionaal Bestuurlijk Overleg Maas en bijlage 5 van het Provinciaal Waterplan Limburg). Op basis hiervan is per waterlichaam een fasering van maatregelen voorgesteld op het gebied van beekherstel, vismigratie en verbetering RWZI´s (zie bijlage C6).

Onevenredige kosten: te hoge lasten
Op basis van het regionale beleid worden ook buiten de KRW-waterlichamen waterstaatkundige en kwaliteitsmaatregelen uitgevoerd als uitwerking van de reguliere waterschapstaak; inrichtingsmaatregelen voor bronzones en kleine bron- en bovenloopjes, herstelprojecten van vennen en oude meanders, verdrogingsbestrijding, stedelijk waterbeheer en maatregelen in het kader van de het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW/WB21). Met name de aanleg van regenwaterbuffers en erosiebestrijding vormt een belangrijke taak van het waterschap.

Het totaal beschikbare jaarlijkse netto investeringsvolume van het waterschap bedraagt circa € 8,3 miljoen euro. Voor de gehele planperiode zijn de benodigde investeringen voor KRW - maatregelen (exclusief investeringen in RWZI´s) geraamd op € 35.200.000. Dit is inclusief bijdragen van derden. De kosten voor het waterschap zijn geprognosticeerd op € 27,2 miljoen. Dit bedrag kan nog 10-20% hoger worden indien er mogelijkheden blijken te zijn voor het opheffen van grote knelpunten in stedelijk gebied, zoals de overkluisde Caumerbeek, de stedelijke benedenloop van de Maasnielderbeek en de sifon van de Geleenbeek onder het Julianakanaal.

De investeringen voor het realiseren van het GGOR in de planperiode bedragen ca. € 2 miljoen (waarvan € 1.2 miljoen voor Natura 2000-gebieden). Dit bedrag heeft uitsluitend betrekking op de benodigde waterstaatkundige antiverdrogingsmaatregelen.

Voor alle maatregelen in het kader van WB21 (normering wateroverlast en erosiebestrijding) zijn de kosten voor het waterschap geraamd op circa € 25 miljoen. Daarvan is € 17,1 miljoen geraamd in de planperiode. Daarnaast investeert het waterschap in stedelijk waterbeheer, zijn er kosten voor beheer en onderhoud en zijn subsidiemaatregelen (o.a. afkoppelen) beschikbaar gesteld. Verder is nieuw beleid voorzien voor baggerwerkzaamheden en waterbodemsanering. Voor een totaal overzicht van de financiële inspanningen wordt verwezen naar hoofdstuk 4. Al deze maatregelen vergen van het waterschap een dusdanig grote financiële inspanning dat het uitvoeren van alle KRW-maatregelen vóór 2015 tot onevenredig hoge kosten en daarmee te hoge lastenstijging zou leiden.

Haalbaarheid
Naast de technisch haalbaarheid van sommige maatregelen zijn er ook zaken als grondverwerving, maatschappelijk draagvlak en uitvoeringscapaciteit die zullen bepalen in welke mate en in welk tempo de maatregelen uitgevoerd kunnen worden.

- De uitvoerbaarheid van de inrichtingswerken is mede afhankelijk van de mate van grondverwerving. Daarbij is men (vooralsnog) afhankelijk van vrijwillige medewerking van grondeigenaren of het realisatietempo van de EHS. Overwogen kan worden om hiervoor het onteigeningsinstrument in te zetten.
- Het maatschappelijk draagvlak voor een aantal maatregelen is nog niet vastgelegd in de gebiedsprocessen. Dit draagvlak moet nog gevonden worden in de gebiedscommissies Reconstructie, Maastricht-Mergelland, Westelijke Mijnstreek en Parkstad .
- De meeste beekherstelprojecten moeten nog voorlichtingsbijeenkomsten en inspraakprocedures worden doorlopen.
- Diverse waterlichaamtrajecten zijn grensscheidend, waardoor er nog overleg moet plaatsvinden met Duitsland.

5.5 Monitoring

De Europese Kaderrichtlijn Water kent een aantal verplichtingen ten aanzien van monitoring van de waterkwaliteit, hydromorfologie en biologische kwaliteitselementen van waterlichamen. Voor wat betreft de regionale oppervlaktewaterlichamen neemt het waterschap voor de uitvoering hiervan zijn verantwoordelijkheid op basis van daartoe opgestelde landelijke instructie, alsook het voortschrijdend inzicht op basis van opgedane ervaringen en internationale calibratie.

Voor het bijhouden van de toestand en langjarige trend is sinds 2007 een aantal waterlichamen geselecteerd voor het zogenaamde Toestands- en Trendmeetnet. Daarin worden de chemische parameters (prioritaire stoffen en overige relevante stoffen), alle biologische kwaliteitselementen (macrofauna, macrofyten, fytobenthos, vis en hun ondersteunende stoffen, zoals zuurstof, stikstof en zuurgraad) en hydromorfologie gemeten (bijlage C8). Bij waterlichamen waar maatregelen zijn voorzien wordt het effect hiervan gemeten door middel van een zogenaamd Operationeel meetnet. Hiervoor is een beperkter aantal parameters geselecteerd, namelijk alleen die parameters die het meeste zeggen over de aanwezige negatieve drukken en ook het snelst reageren op verbeteringen (bijlage C9). Ook worden in het operationeel meetnet de normoverschrijdende prioritaire en overige relevante stoffen gemonitord. Daarnaast wordt de hydromorfologische toestand gemonitord. Tot slot zullen door middel van zogenaamde Onderzoeksmonitoring kennishiaten in beeld worden gebracht en wordt duidelijkheid gemaakt welke maatregelen in of na de eerste planperiode moeten worden uitgevoerd om de doelstellingen te halen.

Onze verantwoordelijkheid bestaat uit het beschikbaar stellen van menskracht en financiële middelen voor de uitvoering van de monitoring. Om zo kosteneffectief mogelijk te werken wordt samenwerking gezocht met andere (water-)beheerders. De interpretatie van de verzamelde gegevens geschiedt conform de Europese, landelijke en provinciale richtlijnen en normen. Op termijn kan aandacht worden besteed aan tendensen. De vastlegging en presentatie zal geschieden door middel van het instrumentarium dat hiervoor landelijk is en wordt ontwikkeld, zoals de verschillende KRW-portals en de Aquokit. De toestand van de biologische kwaliteitselementen wordt vastgelegd in toestandsklassen, terwijl voor de chemische parameters getoetst wordt aan het wel of niet voldoen aan de norm. De huidige toestand van de waterlichamen staat weergegeven in de bijlagen C3 en C4. Voor de status en het type waterlichaam wordt verwezen naar bijlage C2.
De monitoringsresultaten kunnen worden gebruikt voor rapportages aan de EU en voor het opstellen van de volgende Stroomgebiedbeheersplannen.

6 Grensoverschrijdende aspecten

6.1 Algemeen

Watersystemen trekken zich niks aan van landsgrenzen. Nergens is dit zo evident als in het Zuiden van Limburg, waar het werkgebied van het Waterschap Roer en Overmaas voor maar liefst 90 % aan België en Duitsland grenst. Van de door de beken afgevoerde waterhoeveelheden is circa 90 % afkomstig van het bovenstrooms gelegen buitenland. Het waterschap werkt dan ook aan een groot aantal grensoverschrijdende en grensscheidende watergangen. Overleg tussen de waterbeheerders en instanties aan weerszijden van de grens ligt dan ook voor de hand.

Het belangrijkste (nationale) overlegorgaan is de Internationale Maascommissie. Daarnaast zijn er enkele (sub)commissies of andere overlegstructuren met Duitsland (Nordrhein Westfalen) en België (Wallonië en Vlaanderen) aanwezig. De laatste jaren richten deze zich onder meer op de gezamenlijke implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water.

In de Notitie Buitenlandbeleid (Bijlage E) is onderscheid gemaakt in drie verschillende thema`s.

1. Grensoverschrijdende stroomgebieden;
   Dit betreft met name bilaterale afstemming en samenwerking tussen waterschap en Duitse of Belgische waterbeheerders.

2. Europese beleidsvorming en wetgeving
   De inzet op dit gebied vindt met name plaats via de Unie van Waterschappen.
   Er vindt regelmatig overleg plaats met de Unievertegenwoordiging in Brussel over actuele dossiers. Voor Waterschap Roer en Overmaas zijn contactpersonen aangewezen om de Unievertegenwoordiger in Brussel waarnodig te ondersteunen op specifieke terreinen. Te denken is hierbij aan prioritaire stoffen, de hoogwaterrichtlijn en de dienstenrichtlijn.

3. Internationale samenwerking
   Dit thema omvat alle overige internationale mogelijkheden tot kennisuitwisseling (FLAPP, Internationale erosiebestrijding, NOAH-Fliwass, FLOODWICE, AMICE, LOGO-East Roemenie, Internationale congressen zoals KRW congres Unie, Twinning met Turkije, Kenia)

6.2 Grensoverschrijdende stroomgebieden

Duitsland
Het overleg met Duitsland vindt plaats in de subcommissie Maas-Roer van de permanente Nederlands-Duitse commissie voor grensoverschrijdende onbevaarbare waterlopen, opgericht in 1967. Samen met de Duitse instanties worden grenswaterrapportages over de kwaliteit van het oppervlaktewater opgesteld. Als uitwerking van de Kaderrichtlijn Water is een gezamenlijk meetpunt in de Roer bij Vlodrop ingericht.

Op operationeel- en projectniveau vindt regelmatig overleg plaats met het Wasserverband Eifel-Rur (WVER) en de aangrenzende gemeenten of gewesten (Kreise). Onderwerpen zijn het vismigratieknelpunt bij de ECI in Roermond, het “Euregionale 2008 Lebendige Wurm”, uitmondend in o.a. het herinrichtingsproject Worm, gezamenlijke onderzoeken en overleg met gemeenten in verband met grensoverschrijdende zuivering van afvalwater. Ook op het gebied van muskus- en beverrattenbestrijding vindt samenwerking met WVER plaats.

Wallonië en Frankrijk
Het bilaterale overleg tussen Nederland en Wallonië is onder meer van belang voor de Jeker en de Geul. Jaarlijks wordt door Directoraat Generaal Water (DGW), Provincie en waterschap overleg gevoerd met het Directoraat Generaal van het Waalse Ministerie voor Natuur en Milieu (DGRNE). Er wordt informatie en gegevens uitgewisseld m.b.t. de waterkwaliteit en -kwantiteit, milieucalamiteiten, etc.

Het stroomgebiedcomité Geul met Wallonië is feitelijk nooit actief geworden. Er wordt getracht om in 2008 als alternatief de oprichting van een Contrat de Rivière voor Jeker en Geul te realiseren. Hierin participeren de waterbeheerders, terreinbeheerders en de gemeenten.

Vlaanderen
Het waterschap heeft zitting in de Bilaterale Nederlands-Vlaamse Maascommissie, waarin de praktische zaken m.b.t. de Grensmaas worden behandeld. Daarnaast is het waterschap de vertegenwoordiger van de Zuid-Nederlandse waterschappen in de Internationale MaasCie (IMC). Met Vlaanderen vindt structureel overleg plaats in het Stroomgebiedcomité Thornerbeek, Jeker en Voer dat sedert 1992 actief is. Er wordt hierbij gesproken over gezamenlijk onderzoek, rapportages over waterkwaliteit, informatie uitgewisseld over beleid in beide landen, etc.